

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Deres referanse:

202319860-2Dato: **31.03.2025**Saksnr.: **2025/21636**Dok.nr.: **7**

Saksbehandler:

Annika Lie

Bjerkreim kommune - Espeland kraftverk - uttale

Vi viser til det oversendte høringsbrevet fra NVE datert 12.02.2025, og søknad fra Espeland kraftverk AS om å få etablere Espeland kraftverk. Fylkesdirektøren gir her uttalelse som sektormyndighet innenfor kulturminnevern, med henblikk på automatisk freda kulturminne. Det gis også uttalelse i forhold til samferdsel, samt vassdrag og miljø.

KulturminnerAutomatisk freda kulturminner på land – ingen merknad

Ut fra våre arkiver kan vi ikke se at tiltaket vil komme i konflikt med automatisk freda kulturminner. På dette grunnlag har fylkesdirektøren ingen merknader til tiltaket når det gjelder automatisk freda kulturminner på land.

Uttalelse fra Stavanger maritime museum – ingen merknad

Saken har vært forelagt Stavanger maritime museum som fagmyndighet for kulturminner i sjø- og vassdrag. De har ingen merknader til planene utover at de minner om stoppe- og meldeplikten (se vedlegg). Vi benytter samtidig anledningen til å minne om at kulturminnelovens § 8 annet ledd og § 14 gjelder generelt, slik at dersom en blir oppmerksom på mulige automatisk fredete kulturminner eller annet kulturhistorisk materiale som kan være vernet eller fredet, må arbeidene stanses og kulturminnemyndighetene varsles. Tiltakshaver plikter å underrette de som skal utføre arbeidene om dette, og står også selv ansvarlig for at dette blir overholdt.

Samferdsel

Espelandsfossen ligger øst for fv. 503, og vassdraget munner ut i Birkelandsvatnet/Storavatnet. Kraftstasjonen ønskes oppført på eiendommene 45/14 og 45/15 nær fv. 503.

Kraftstasjonen ønskes bygd i strid med Veglovens byggegrensebestemmelser som fastsetter at byggegrensen går i en avstand på 50 m fra vegmidte fv. 503. Det er derfor påkrevd med søknad om dispensasjon fra byggegrensen for oppføring av kraftstasjonen.

Endret bruk av avkjørsel medfører krav om søknad og utbedring av avkjørsel i tråd med nå gjeldende krav i vegnormalene.

Egen søknad om dispensasjon fra byggegrensen samt endret avkjørselstillatelse må derfor sendes Rogaland fylkeskommune.

Graving nær fv. 503 og kryssing av denne krever egen søknad om grave- og liggetillatelse, jf. Veglovens §§ 32 og 57. Elektrisk eller annen kraftledning, ledning for elektronisk kommunikasjon, vass-, kloakk- eller annen ledning eller renne av alle slag, løypestreng, taubane eller privat skinnegang eller feste for ledning m.m. som nemnt, må ikkje utan særskilt løyve frå vegstyremakta leggast over, under, langs eller nærare offentlig veg enn 3 meter frå vegkant, målt vassrett.

Søknadsplikten dekker vegeiers eiendomsområde og alltid området innenfor tre meter fra vegkant, uavhengig av hvem som er grunneier.

Forskrift om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs offentlig veg (ledningsforskriften) av 8. oktober 2013 med senere endringer, legges til grunn for arbeidet, og Veilederen for ledningsforskriften av 19.05.2022 gjelder for arbeidet.

[Veileder til ledningsforskriften \(Regjeringen.no\)](#)

Vassdrag og miljø

Vannforekomsten kraftverket skal etableres i er registrert under en fellesbetegnelse i vann-nett som Espeland bekker (vannforekomstID 027-168-R). Det er et sidevassdrag til den vernede Bjerkreimselva. Vannforekomsten har i dag god økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand, der viktigste negative påvirkningsfaktor er sur nedbør i liten grad.

Ifølge Notat utarbeidet av Ecofact AS, er det registrert arter som Taksvale og Fossekall, samt den rødlistede naturtypen elvevannmasser. I tillegg, at ørret og laks kan ta seg opp i bekkeløpets nedre del. Ecofact AS har vurdert at kartleggingen i stor grad har avdekket de verdier som finnes i influensområdet, og fanget opp viktige forekomster som kan bli påvirket av planlagt tiltak. Fylkesdirektøren ser seg enig i denne vurderingen.

Selv om det planlegges for en minstevannføring (70 l/s), som er større enn dagens alminnelige lavvannsføring (68 l/s), vil kraftverket ha en påvirkning på vassdragsmiljøet nedstrøms inntaksområdet ved at flomtopper utelates. Vannkraftregulering er en av de viktigste negative påvirkningsfaktorene for naturtypen elvevannsmasser, som er registrert som nær truet på rødlisten over naturtyper (2018). Selv om naturtypen på stedet ble vurdert til å ha middels verdi, kan naturtypen bli ytterligere forringet som følge av tiltaket. I tillegg er vassdragsstrekningen en del av landskapet «Bjerkreimselva: Ytre-Vinjavatn – Eikjavatnet – Fotlandsvatnet» som er ansett som et viktig natur- og kulturlandskap i rapporten «vakre landskap i Rogaland». Hensyn til naturtyper, landskapsverdier og vassdragsmiljøet i området må ivaretas, både under anleggsperiode og drift. Fylkesdirektøren ber NVE ta dette til betraktning i sin vurdering.

Fylkesdirektøren bemerker at det er også viktig at det tas hensyn til hekketid for fugl under anleggsperioden, samt at det sikres at den planlagte minstevannføringen opprettholdes, for å unngå unødig negativ påvirkning på vassdragsmiljøet nedstrøms.

Hilsen

Kjetil Bergsvåg
seksjonssjef

Annika Lie
rådgiver

Kopi til:
Statsforvalteren i Rogaland
Bjerkreim kommune

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Bjerkreim kommune - Espeland kraftverk – Stavanger maritime museum

Dette dokumentet er godkjent elektronisk. Oppgi vårt saksnr. når du svarer på brevet.